

Presidentvalet på 14 dagar. Bloggdagbok från USA

På andra sidan Beltway

Fredag 9 november

När jag lämnar Washington för att ta mig till flyget hem möts jag av en märklig vit majestätisk byggnad med tinnar och torn till höger om motorvägen mellan Silver Spring och Bethesda. Det är mormontemplet i Washington som tronar i en sällsamt steril vit glans med en gyllene trumpetande ängel på det smäckraste av tornen. Det är som en storbildsscena ur Sagan om Ringen och jag hukar i bilen. Templet ligger på andra sidan om motorvägen sett från Washington. Att det så kommer att förbli efter presidentvalet är en lättnad. Det måste jag erkänna. Den här motorvägen, "the Beltway" runt huvudstaden, är också ett politiskt begrepp. Innanför Beltway finns den amerikanska politiken och centrum för världens fortfarande enda supermakt. Mitt Romney är mormon och med all respekt för religionsfriheten - och där är USA ett viktigt föredöme - skulle det kännas olustigt med en mormon som president. Mitt Romney skulle säkert ha hållit sin tro som en privatsak. Men i alla fall. Detta eskatologiska amerikanska hemmakok av gamla och nya testamentet från 1800-talet är fortfarande bisarrt och har en lång historia av månggifte och rasism som skickligt suddats bort i de egna historieskrivningarna enligt ett reportage i Washington Post inför valet från mormonernas huvudstad Salt Lake City. Det minner om retuscherade makthavarfoton från Kreml efter en utrensning i det gamla Sovjet. Att mormonerna också har en historia av förföljelse som tillhör skamfläckarna i USA ska inte förnekas. Därvidlag hade det varit en upprättelse och en symbolseger för religionsfriheten om en mormon blivit president. Och där fanns en likhet mellan årets två presidentkandidater. De har båda en bakgrund som inte är den vanliga för politiska ledare i västvärlden. Jag tillhör dem som fångades av att läsa Barack Obamas självbiografi och greps av att han kunde väljas till världens viktigaste politiska ämbete. Men jag har också hela tiden känt att han saknar mycket av det som skulle behövas för att vara en effektiv president. När jag påpekade detta i en ledare i Sändaren ett år efter hans installation, fick jag en hel del kritiska kommentarer av Obamasympatisörer i läsekretsen som hävdade att jag var orättvis. Jag är väl inte bara självgod om jag hävdar att jag haft rätt. Nu har han och hans medarbetare än en gång visat att de kan ordna världens bästa valorganisation under de svåraste förutsättningar. Låt oss alla hoppas att han också kan växa och lyfta som politisk ledare. Och det är väldigt viktigt att han blev omvald. Republikanernas enda strategi i kongressen har varit att säga nej till allt så att han skulle misslyckas och bli en förlorare som inte klarade att bli omvald. Att den nya väljarkoalition av minoriteter som bar Obama till seger för fyra år sedan kunde stå emot allt detta är en seger för Amerika. USA har en afro-amerikan som president fyra år till. Jag bläddrar i Ebony, det eleganta fyrfärgsmagasinet på glansigt papper för en svart läsekrets, som i sin utgåva inför valet har en 32-sidig bildspecial om Obamas fyra år och en intervju - alltför underdånig förstås - med "vår president". Det var en brokig skara som jublade på valvakan i Chicago medan det var väldigt vitt hos Romney i Boston i tisdagskväll. Det är skäl nog att glädjas över valutgången. Men det var en andefattig valrörelse. Det är skönt att den är över och åka hem. Trots mitt 50-åriga närmast nördiga intresse för amerikansk politik - in i kongressvalens minsta detaljer - kan jag inte riktigt förstå den överväldigande medieuppmärksamheten och det uppenbarligen jättestora läsarintresset hemma i Sverige. Det handlade om huruvida en sittande president skulle väljas om mot en opposition som under en utdragen primärvalskampanj valde mellan ett antal obegripligt svaga kandidater. Tänk att Rick Santorum och Herman Cain - kommer ni ihåg, nej glöm, dem - kunde vara förstasidesfigurer i svenska

tidningar i våras. För att avsluta i självgodhet: Vi skrev i januari i Sändaren inför det nya året att presidentvalet i USA skulle bli en uppgörelse mellan Barack Obama och Mitt Romney, att de religiösa väljarna och de värdekonserverna hjärtefrågorna om aborter och samkönade äktenskap inte skulle vara avgörande i slutändan och att Barack Obama trots allt skulle vinna knappt. Kom ihåg var ni läste det först.

MED DETTA SAGT, avslutas denna bloggserie från det amerikanska presidentvalet 2012.

”Det var de spansktalande”

Torsdag 8 november

Dagen efter är det tomt på gatorna kring Kapitolium. När jag kommer in i en av de stora kontorsbyggnaderna för representanhusets ledamöter är det lika öde i korridorerna. Jag hittar fram till kongressledamoten Randall Hultgrens kontor och bjuds vänligen in att sitta i hans soffa. Men han är inte själv där. Jag får tala med honom i telefon i Chicagos förorter där han just blivit omvald i sitt valdistrikt. Han är nöjd med valet för egen del men litet undrande vad som hände i presidentvalet.- Jag är överraskad och besviken, säger den svenskättade kongressledamoten som Sändarens läsare lärde känna redan i somras i vår artikelserie inför det amerikanska valet. Men visst hade Barack Obama en imponerande valorganisation. Och republikanerna fick inte ut sin egen bas tillräckligt. Men sedan kommer han fram till det som blivit huvudlinjen i eftervalsanalyserna. Den republikanska basen av vita män och äldre är för liten.-Det är inte godtagbart att vi gör så dåligt ifrån oss bland spansktalande och afro-amerikaner, säger han. De evangelikala kyrkorna är faktiskt bättre på det än det republikanska partiet. De spansktalande är valets vinnare. Plötsligt talar alla om dem, både genom att deras röster möjligen blev avgörande för valutgången och för vad de skulle kunna bidra med i framtiden. De var över 10 procent av väljarna i år och Obama vann över 70 procent av deras röster. Republikanerna räknar med att de spansktalande borde kunna vara deras folk eftersom de värnar om familj och privatmoral. Men i år var det kört, när Mitt Romney valde att träda fram som den allra mest invandringskritiske kandidaten. Det andra huvudtemat i eftervalsdebatten är möjligheterna till politiskt samarbete. Presidenten måste komma överens med kongressen om politiken ska börja fungera. Randall Hultgren tror att väljarna vill balansera makten och att det är en förklaring till att republikanerna utan svårigheter behölls majoriteten i representanhuset samtidigt som demokraterna vann president- och senatsvalen. Men balansen kräver väl samarbete, frågar jag. Och Randall Hultgren håller med: -Jag har varit utless på hur det varit. Kan jag få ut 70-80 procent av vad jag vill ha i en förhandling så går jag med på en kompromiss. Det är helt orealistiskt att sikta på att få 100 procent. Men han påminner om att de båda sidorna inte är överens om fundamenta. Republikanerna kommer inte att gå med på förslag som får de federala offentliga utgifterna att växa. Och så har vi det här med skatterna där republikanerna fortfarande verkar kompromisslösa. Men jag tillåter mig ana en öppning hos Randall Hultgren. Han vill få in skattesatserna i en större uppgörelse om att reformera hela skattesystemet. -Alla är missnöjda med systemet som det nu är. Storföretag betalar knappast några skatter och massor av pengar går åt till att hitta sätt att undkomma skatt i stället för att investeras i verksamhet. Det borde inte behöva vara så, säger han. Det låter som något också demokraterna skulle kunna hålla ned om. Lobbyisten Virginia Ainslie är mer pessimistisk. Också för henne är det en mellandag då det inte går att arbeta, så hon vill prata med en gång när jag ringer henne.-Det kommer att vara samma uppdelningen i kongressen som hittills, tror hon. Tea party-aktivisterna kommer inte att röra på sig. Det är ideologer, inte logiska. Och även om de mest extrema

kandidaterna förlorade i flera viktiga senatsval är de flesta av dem kvar i representanthuset. Virginia Ainslie påminner om att valdistrikten nu är utformade att vara så ideologiskt och kulturellt homogena att det inte blir någon partikonkurrens. Då blir primärvalen inom partierna det viktiga. Och där hävdar sig de mest extrema kandidaterna. Hennes bedömning är att representanthuset kommer att vara än mer konservativt den kommande mandatperioden. Hon verkar mer tro på att presidenten och kongressen faktiskt kan nå en uppgörelse, i alla fall en mindre ramöverenskommelse, om budgeten, när den gamla sammansättningen samlas för sina sista två arbetsmånader på tisdag nästa vecka. Där finns en del ledamöter som inte ska komma tillbaka och kan vara friare att göra upp utan att behöva tänka på vad det skulle innebära för deras framtida återvalschanser. Och, som Randall Hultgren, tror hon på en skattereform längre fram: -Det skulle båda parter tjäna på. Om man breddar skattebasen skulle skattesatserna kunna sänkas. Men det kan bli först om 1-2 år. Hon tror också att en del republikaner ser behovet av en reform av invandringslagstiftningen och skulle vilja nå en uppgörelse om det. Det är en av de frågor som stod högst på presidentens lista i hans segertal i Chicago. Det är det här med de spansktalande igen.

Slut på valperioden

Onsdag 7 november

Nu stängs vallokalerna. Valdagen den första tisdagen i november är snart över. Men valdagen är inte vad den varit. Uppemot en tredjedel av väljarna, drygt 30 miljoner amerikaner, har i år röstat i förväg. Bland dem president Barack Obama själv. Han blev den förste sittande president i historien som röstade i förväg under ett stopp i Chicago häromveckan. Förhandsröstningen har i USA fått nästas svenska proportioner. I Ohio, där vi tror allt ska avgöras, och där Mitt Romney mot all kutym bedrivit valkampanj också under själva valdagen, kunde man rösta i förväg sedan 2 oktober. Men reglerna skiljer sig mellan delstaterna. I Virginia, som nästan är lika viktigt som Ohio, tillåter man bara förhandsröstning under särskilda omständigheter. Där har partiernas valarbetare haft en intensiv tisdag att få ut sina sympatisörer att rösta. För med förhandsröstning blir valet ett mobiliseringsval. Det gäller särskilt demokraterna där det viktigaste budskapet på valmötena varit att rösta tidigt. Mitt Romney har i alla fall sedan den första TV-debatten i oktober satsat på osäkra väljare i mitten. Förhandsröstning får naturligtvis upp valdeltagandet. Skulle det bli dryga 60 procent som förra gången vore det en framgång för USA. Men det är ju i åtminstone västeuropeisk jämförelse en låg siffra. Under den här valhösten har det också talats mycket om en annan trend i amerikanska valförrättningar. Republikanerna hävdar att valfusk skulle vara en stor fråga i USA och har krävt starkare ID-kontroller och mer komplicerade valprocedurer. Det här har mest uppfattats som skrämselfpropaganda och i några fall har domstolar gripit in mot försöken att begränsa röstningen. Det är nog trots allt så att valdeltagandet när det gäller är på väg upp i USA. Men problemet är bara att det inte gäller så mycket på många platser. När 40 av 50 delstater plus huvudstadsområdet inte anses intressant att föra valrörelse i, eftersom utgången betraktas som given där, blir det självklart så att bara de mest engagerade går och röstar. Det gäller exempelvis riktigt stora stater som New York, Kalifornien och Texas. Nu börjar TV-kanalernas valvakor och de försöker locka oss kvar vid apparaterna med löften om att de första vallokalsundersökningarna snart kommer. Pulsen stiger. PS De första nyheterna om valutgången vågar jag inte tro att jag kan presentera på den här bloggen. Men senast klockan 8 onsdag morgon, bör jag ha fått fram en nyhetstext till Sändarens och Kyrkans tidnings webbsidor.

Vikten sista prövningen för Obama

Tisdag 6 november

Det är fortfarande jämnt, säger rubrikerna i tidningarna och ingresserna i radio- och TV-nyheterna. Inte så, hävdar den överväldigande delen kommentatorer och analytiker. För dem är resultatet givet när kampanjerna nu är över och vallokaler öppnas: Barack Obama kommer att väljas om till USA:s president. De ger visserligen rubriksättarna rätt i att det är jämnt. Och Obamas seger i antalet röster förutses ligga runt 2 procent, inte mer. I många av delstaterna blir marginalerna inte heller mycket större. Men så gott som alla mätningar pekar åt samma håll och trenderna sedan åtminstone en dryg vecka tillbaka är entydiga. New York Times valstatistiker och matematiska prognosmakare Nate Silver satte på kvällen den föregående Obamas segerchanser till 91,4 procent, en ökning med hela 18,5 procentenheter på en vecka. Övertygande går han i sin blogg, <http://fivethirtyeight.blogs.nytimes.com/>, igenom alla fakta och faktorer utöver själva opinionsmätningarna som talar för en Obamaseger. Men riktigt säker vågar han förstås inte vara. Politik är inte matematik. Och det finns en sak i statistiken och matematiken som är besvärlig. Det är viktningen. Inget opinionsinstitut redovisar råsiffror med enkätsvar. Både urvalet och de svarande vägs på olika sätt för att de ska vara så representativa som möjligt för troliga väljare. I detta ligger att få balans både i köns-, ålders- och etnisk fördelningen. Vi vet att Mitt Romney kommer att få en majoritet av de vita röster, men vi vet inte hur många vita som kommer att rösta. 2008 röstade fler afro-amerikaner och spansktalande än tidigare och procentandelen vita var lägre än vad det brukat vara. Opinionsinstitutet viktat sina svarande utifrån förväntade andelar av väljarkåren. Lyckas republikanerna mobilisera fler vita väljare än förväntat, skulle det kunna vara så att alla opinionsmätningar till slut ändå haft ett systematiskt fel till Mitt Romneys nackdel. Det är föga troligt. Men inte helt omöjligt. Så visst blir det nervöst de kommande 24 timmarna.

Det ideologiska landet

Måndag 5 november

När jag började lära mig om USA för 50 år sedan sa man att det inte var så stor skillnad på partierna i USA. De var lösliga valorganisationer med stora regionala skillnader. Annat var det med Europa där partierna var ideologiska och klassbaserade. Det är mycket länge sedan. Att denna höst komma från Sverige där tonläget mellan moderater och socialdemokrater visserligen fortfarande är högt men de politiska sakmotsättningarna små, till en valrörelse i USA fylld av misstro mot motståndarna är litet skakande. Med stigande förvåning har vi hemifrån de senaste åren följt den aggressiva mobiliseringen på den konservativa sidan i USA och den våldsamma vreden som riktas mot Barack Obama och hans politik. Men oviljan är ömsesidig. Efter ett par dagar hos gamla vänner i Cleveland och deras umgänge med engagerade demokrater känner man nästan samma kyla inför den andra politiska sidan som i högerutfallen mot presidenten. De är lärare, läkare och socialarbetare och är djupt misstänksamma mot alla förändringar i skola och vård. De värnar om offentliga skolor och tar avstånd från alla idéer om valfrihet för föräldrar och personlig lönesättning. När jag talar om hur det nu är i Sverige - fortfarande en "socialistisk" välfärdsmodell för amerikaner oavsett om de ogillar eller gillar den - har de svårt att hänga med. En skolpeng som kan användas också i instdrivna friskolor eller offentliga pensionsförsäkringar i börsbolag tillhör sådant som demokrater i USA allra häftigast vänder sig mot. Huvudargumentet mot alla sådana här reformer i USA är att de skulle drabba de fattiga som blir kvar i de mest utsatta skolorna och blir sittande utan ordentliga försäkringar. Nu är vi

ju inte alla överens om det här i Sverige heller. Jag har inte glömt att vinst i vård och skola är omstritt hemma. Men en återgång till ett helt offentligorganiserat skol- och vårdssystem tror få på. I synen på vård, skola och omsorg är nog vänsterpartiet det svenska parti som står närmast många demokrater i USA.

Flygplatsslutspurten

Söndag 4 november

Lördag Obama och Romney på söndag. Plötsligt fick jag kandidaterna på en bricka här i Cleveland. Men så lätt är det inte att komma ända fram till kandidaterna. Man ska boka biljetter på nätet för att komma in. Får man en biljett måste man sedan vara på plats ett par timmar före för att klara säkerhetskontrollerna. Det blir för mycket och jag följer talen på TV i stället. Men så pass nyfiken är jag ändå att vi åker ut längs Eriesjön en bit österut för att se vad Mentor är för samhälle och försöka förstå varför presidenten valde att tala just där vid middagstid på lördagen. Det är inget ställe som mina vänner som är inbitna Clevelandbor sedan länge vet något om. Det verkar vara en ganska genomsnittlig villaförort från 1950-talet med fler Romneyskyltar i trädgårdarna än Obama. Vi hittar en stor skola med en ännu större scen och teaterlokal (ett riktigt auditorium) och ordentligt med parkeringsplatser däromkring. Bara några hyrflyttbussar som håller på att packas med utrusning och extrastolar minner om det spektakel som nyss avslutats. Skolan ligger nära motorvägen och presidenten måste ha kommit hit ganska lätt, konstaterar vi. Antingen med helikopter till idrottsplanen eller till den närliggande flygplatsen. För det finns en liten flygplats i Mentor. Kanske är det ett inte obetydligt skäl till att Barack Obama valde att tala just här. Flygplatser betyder mycket i slutspurten i amerikanska presidentkampanjer. Flängandet efter ännu osäkra väljare i Florida, Colorado, Ohio, New Hampshire och de andra osäkra staterna förutsätter flyg. Var man mer exakt sedan hamnar med sina valmöten, får närheten till flygplats avgöra. När Romney kommer till Cleveland talar han i utställningshallarna vid den stora flygplatsen. Även om kampen står om osäkra väljare, så är det kärnväljarna som ordnar biljetter till kandidaternas möten. Det är inget fel på entusiasmen och här finns inga häcklare. Båda kandidaterna har nog också lyft sig i retoriken de senaste dagarna. Barack Obama har fått tillbaka rösten och tänt till. Han får tändvätska av en rad opinionsmätningar som nästan alla ger honom litet bättre siffror igen. Som väntat har också stormkatastrofen givit honom både en utmaning och en roll där han växer igen. Det är nästan som att han återvunnit något av den berättelse som bar honom för fyra år sedan. -Vi står alla tillsammans i det här, säger han och går sedan över till betydelsen av det allmänna för samhällsutveckling och ekonomisk tillväxt. Han talar om att satsa på utbildning och innovationer och att det är viktigare än att rika som han själv och Mitt Romney ska få skattesänkningar. -Vanligt folk behöver förespråkare i Washington, så att de kan förverkliga sin amerikanska dröm, avslutar presidenten och publiken kokar. Mitt Romney försöker också lyfta retoriken. Det har gått bra för honom under en månad. Om han är orolig för de opinionssiffror som tyder på att det här flytet till hans förmån är borta, döljer han det väl. Han har sagt att han vill ha en "stor kampanj" mot slutet och talar om samarbete över partigränserna och "verklig förändring". Slagorden bakom Obama uppmanar till att rösta tidigt medan Romneys gäller fler jobb. Det låter kanske litet mer presidentlikt. Men när Romney kommer fram till sin fempunktsplan för jobb, är de två första och enda riktigt konkreta punkterna att få igång oljeborrning och kolbrytning genom att upphäva miljöskyddslagstiftning och få fart på handeln, särskilt med Latinamerika. Det låter inte så övertygande som sysselsättningsfrämjande åtgärder. Om lägre skatter och förbud mot aborter och samkönade äktenskap, det som den republikanska

valrörelsen i år annars så mycket handlat om, säger han ingenting. Mest jubel får bägge kandidaterna när de talar illa om motståndaren. In i det sista fortsätter detta att vara en negativ kampanj. Det är kanske oundvikligt då presidenten inte lyckats infria tillräckligt många av de skyhöga förväntningarna som mötte honom 2014. Och det ligger nära till hands, då utmanaren under ett brokigt liv i offentligheten obesvärat rört sig mellan sinsemellan oförenliga ståndpunkter. Tidigare i år var hans budskap format till de mest extrema partivännerna, nu mot slutet har han styrt mot mitten. Men det är inte något upplyftande med alla dessa nidbilder av motståndaren. Och det här landet ska utge sig för att vara världens bästa demokrati. Om det åtminstone är ju kandidaterna helt eniga.

”Inte alla kan äga ett hus”

Lördag 3 november

Två nya arenor – den ena för baseboll, den andra för amerikansk fotboll – ett konferenscentrum och nybyggnader kring universiteten och sjukhusen. Greppen för att få fart på nedgångna innerstäder i gamla amerikanska industristäder är givna. De har provats också i Cleveland, den stora staden i Ohio, delstaten där alla vill tro att presidentvalet avgörs. Och, visst fungerar det i viss utsträckning. Centrala Cleveland ser bättre ut än när jag senast var här. Cleveland är inte Detroit. Men inte långt ifrån. En gång i världen fanns här nästan en miljon människor. Vid millennieskiftet var det hälften, 480 000. I dag bor här bara 370 000 invånare. 15000 hus står tomma. Också i medelklassområden finns tomma hus i varje kvarter. I de allra finaste stadsdelarna kostar stora lyxvillor med parkliknande omgivningar betydligt mindre än en 20-talsvilla i Äppelviken. I de fattiga, afro-amerikanska stadsdelarna ser jag nästan lika många slitna kyrkor som hus där människor bor, när jag åker och tittar på stadens olika delar med mina vänner. Men utslagna stadsdelar har funnits under det halvsekel jag besökt USA. Det nya i Cleveland – utöver projekten i centrala staden – är alla hyggligt välhållna gräsmattor i stora områden. Hela kvarter saknar byggnader. Men den skrämmande trista skräpigheten är borta. Det övergivna Cleveland har blivit grönt. En av de ansvariga för detta är Jim Rokakis som jag får tag på per telefon i en bil bort från staden för helgen. Han var länge hög förvaltningschef i regionen och arbetar nu med att återvinna mark. Han är politiskt demokrat, hoppas och tror att presidenten kommer att bli återvald på tisdag. Men han är ordentligt kritisk till hur bostadspolitiken och bankernas roll i egnahems krisen hanterats både av Bill Clintons regering i slutet på 1990-talet, då låneerbjudandena till privathushåll blev helt ansvarslösa, och av Barack Obama, som visserligen stramat upp lagstiftningen men ändå låtit bankerna komma undan straffansvar för lätt.-När det finns så många inblandade att skylla på, får ingen ta skulden, Men det här var ett massivt bedrägeri av episka proportioner. Grundproblemet går tillbaka till 1920-talet då Herbert Hoover som president började driva på egnahemsägandet, anser Jim Rokakis. Då ägde 40 procent av amerikanerna sina hem. I slutet på 1990-talet blev det 70 procent. Och samtidigt hade befolkningen vuxit från 100 till 300 miljoner. - Den enda tillgången av värde som en fattig afro-amerikansk familj äger är sitt hus. Men sedan bostadsbubblan sprack är husen inte värda någonting. Du kan få ett hus i Cleveland för priset av en begagnad bil. På kort sikt ser Jim Rokakis bara som lösning att man river förfallna hus och städar upp. Utbudet på bostäder är för stort och efterfrågan för liten. Därför har Cleveland börjat bli grönt och tomterna större. Innerstaden får mer karaktär av förort. Han vill ta vara på mark och vårda den. Tidigast om 10-15 år kan det bli aktuellt att bygga igen.- Inte alla kan äga ett hus, konstaterar han nyktert.

En TV-kanal för varje smak

Fredag 2 november

Det är grått, regnigt och kallt i Cleveland, största staden i Ohio där det amerikanska presidentvalet av allt att döma kommer att avgöras. På Obamas lokala valkontor i det kvarter där jag bor arbetar man lugnt och målmedvetet bestämt. En veteran bland valarbetarna tillstår att stämningen naturligtvis var mer upprymd för fyra år sedan med större engagemang från nya, unga väljare. Men när valkampen blivit allt jämnare, har folk strömmat till och insett allvaret. Och nu växer tillförsikten, inte minst med opinionsmätningarna de allra senaste dagarna som pekar på att presidenten något stärkt sin ställning igen. Nere i centrala stan är det trots det trista vädret full fart på förhandsröstningen hos den lokala valmyndigheten. Nästan alla i valbåsen är afro-amerikaner och här är det ingen tvivel på vem som får förhandsrösterna. Men från Ohios mer republikanska delar i söder är andra valarbetare lika optimistiska och pekar på att deras väljare är fler och ute tidigare än vad de var fyra år sedan. Undan ruskvädret tittar jag på TV. CNN meddelar att New Yorks partipolitiskt oberoende, tidigare republikanske, borgmästare Michael Bloomberg nu ger Barack Obama sitt officiella stöd i presidentvalet. Det är inte så sensationellt men Bloomberg betonar presidentens föredömliga sätt att hantera orkankatastrofen, som vi fortsatt påminns om i nästan tsunamiliknande bilder från New Jerseys kust. Bloomberg understryker samtidigt att Barack Obama i motsats till Mitt Romney tar hotet från klimatförändringarna på allvar. Efter "Sandy" är klimatfrågorna äntligen med bland valfrågorna. Men det beror på vilken TV-kanal man tittar på. Förr var det en plåga att slå på TV i USA. Allt var reklam, kändes det som. Och det var nästan omöjligt att hitta nyheterna. Nu finns det mycket att välja på. Och i de intressantare kanalerna är reklamblocken färre – tror man i alla fall. Du väljer också kanal efter Din smak. Där finns public service för de lugnare och allsidiga kommentarerna. Fox News som har flest tittare är öppet konservativt, skapat för att vara ett alternativ till de stora mediernas föregivna vänstervridning och politiskt korrekthet. Svaret från vänster är MSNBC, en "progressiv" nischkanal producerad av NBC, ett av de tre traditionella nationella nyhetsbolagen. Jag tittar på Chris Matthews på MSNBC som sopar golvet med republikanska kongressledamöter, intervjuar demokratiska utmanare så inställsamt och med så ledande frågor att det blir genant och rundar av med en formidabel utsopning av Mitt Romney. Att titta på TV-nyheter har blivit mer nöjsamt och underhållande. Men det är inte självklart därför bra för demokratin. USA – liksom för den delen Sverige i viss utsträckning – håller på att förlora en av alla (eller åtminstone de flesta) delad offentlighet. De stora papperstidningarna tappar läsare, har allt svårare att hålla uppe kvaliteten och samlar sedan länge inte någon masspublik. TV har inte heller råd att ta fram kostsamma nyheter utan nöjer sig med förvisso färgstarka och slagfärdiga programledare och debattörer. Det är inte längre ett massmedium utan erbjuder nischkanaler för olika smaker. Det här hänger också ihop med en växande segregering efter bostad och livsstil. Samhället förlorar sina mötesplatser och gemensamma referenspunkter. Det är trevligt, tryggt och mänskligt att nöja sig med att höra det man gillar. Att tvinga sig att följa en TV-kanal med ett helt annat perspektiv på saker och ting än sitt eget, är irriterande och jobbigt. Men ska demokratin fungera måste vi utsättas för argument och andra åsikter än dem vi redan har.

Ingen kristen politik när Romney har chansen

Torsdag 1 november

Plötsligt har jag varit en och en halv timme i Södern. Hade tidigare tänkt att ta mig till Ohio med buss och få litet intryck "från marken" på vägen. Men måhända överförsiktig efter stormen valde jag flyg. Billigaste biljetten erbjöd omväg via Atlanta, Georgia, med en dryg timmes transferväntan på flygplatsen. Mycket elegant storflygplats jämfört med Dulles utanför Washington eller Cleveland dit jag just kommit. Köpte Atlantas stolta dagstidning "The Journal-Constitution" som hade mindre om det förestående valet än Dagens Nyheter. Georgia är en stat utom tävlan som anses given för republikanerna. Man skulle ju annars gärna vilja se litet politisk konkurrens i denna tillväxtmetropol som både hyser några av det moderna Amerikas nya företagsverksamheter och stolt bär minnet av Martin Luther King. Dagen allvarigare betraktelse gäller den plats kristna värderingar, sådana de är till höger, spelar i valrörelsen.

OM Mitt Romney skulle vinna valet i USA nästa vecka, är det inte på grund av utan trots de kristna högerväljarna. De utgör visserligen en avgörande andel av de republikanska kärnväljarna. Men deras idéer måste stå tillbaka när Romney vill vinna. Ekonomi, jobb och sänkta skatter har hela tiden varit Mitt Romneys huvudfrågor. Men han fick kämpa hårt för att vinna nomineringen som presidentkandidat mot kristna republikanska kärnväljare som främst är engagerade mot rätten till abort och samkönade äktenskap. I kongressvalen för två år sedan hade både kristna höger och tepartyrörelsen med sin slogan mot all politik och statsmakt, "lämna oss i fred" stora framgångar. Men då var det inte samtidigt presidentval och lågt valdeltagande. Då kan ytterlighetsgrupper lättare göra sig gällande. Lyftet för Mitt Romney i valrörelsen har kommit när han den senaste månaden rört sig bort från de moralkonservativa ståndpunkter han intog under primärvalskampanjen. Nu uttalar han sig mycket vagt om det mesta känsliga, samtidigt som demokraterna allt intensivare men med osäker framgång försöker nagla honom fast vid vad han tidigare sagt. För både Romney och demokraterna vet att allmänna opinionen i USA blir alltmer liberal i kulturella och moraliska frågor, samtidigt som den i övrigt gått till höger de senaste årtiondena. Enligt aktuella mätningar blir opinionen också så sakta mer sekulär. Rekordmånga amerikaner anger att de inte är organiserat eller etablerat troende (se Sändaren nr 42/2012). Kongresskandidater med starkt kultur- och moralkonservativa åsikter har blivit en belastning för Romney. Mest uppmärksammade är två herrar som vill bli senatorer från Missouri och Indiana och som framfört så härresande åsikter om aborter efter våldtäkt att de löper stor risk att förlora senatsplatser som republikanerna annars räknat med för att få en majoritet i senaten. Mitt Romney är själv aktiv mormon. Att det inte tycks ligga honom i fatet, är också ett tecken på att religionens direkta roll i den amerikanska politiken avtar. Romneys farfar hade fem fruar och flydde till Mexiko för att kunna praktisera den polygami som då gällde bland mormoner. Svarta fick också mycket sent tillträde till ett samfund som fortfarande är mycket vitt i sin framtoning. Men varken religiöst oengagerade konservativa väljare eller Billy Graham, de evangelikala kyrkornas storpappa, tycks bry sig om Romneys tro. Den ses som en privatsak. Billy Graham har till och med tagit bort mormonerna från de farliga och falskt kristendomsliknande sekter hans organisation varnar för i en lista på sin hemsida. Och när mormonerna i sin lära starkt slår vakt om kärnfamiljen, ser materiell framgång som en dygd och vill att samfund och sammanslutningar, snarare än staten, ska ta ansvar för välfärden, stämmer det väl med republikanernas allmänna politiska budskap.

Oktoberövertäckningen

Onsdag 31 oktober

Här i Washington, D.C. blev inte stormangreppet vad vi fruktade i går. Det blåste och regnade förfärligt på måndagskvällen. Men det hade inte varit något särskilt med det om vi inte hade varit uppladdade med orkanvarningar. Både under måndagen och tisdagen har hela statsapparaten, kommunförvaltningen och skolor varit stängda. Tåg, flyg och tunnelbanor har ställt in trafiken. När vi tog en runda i stan med omgivningar tisdag eftermiddag var det tomt som på en grårist höstsöndag. Men någon skadegörelse såg vi inte med undantag för några knäckta träd. Men bara en knappt timmes bilfärd norrut drabbades New Jerseys kust och nedre Manhattan i New York av "det värsta ovädet i vår livstid" som de amerikanska nyhetsreportrarna formulerar det. I amerikansk valbevakning brukar det varnas för en "oktoberövertäckning", en oväntad händelse, kanske en terrorattack eller ett krig, som skulle kunna påverka valrörelsen. I år verkade Barack Obamas dåliga debattinsats i början av månaden vara oktoberövertäckningen. Men det var före stormen. Alla amerikanska TV-sändningar fylls nu av bilder av sandtäckta gator i badorterna och vattenfyllda trafiktunnlar under Hudsonfloden i New York. De är skrämmande och överkliga, även med Asiens tsunamikatastrofer i minne, hur oändligt mycket större förluster i människoliv och materiell förstörelse de än åstadkom. Det är inte riktigt värdigt att spekulera i vad allt detta kan innebära för valet. Men politiska intresserade kan inte låta bli. Allt vad kandidaterna gör de här dagarna kommer att tolkas utifrån hur det kan påverka deras chanser i valet. Uppenbart är att varje katastrof sätter både tryck och sökarljus på makthavarna. Det är presidenten, guvernörerna, borgmästarna och räddningscheferna som syns, förväntas vara handlingskraftiga och ge människor tröst, hopp och inspiration. Så har det också varit de första timmarna efter stormen. Både de politiska ledarna och räddningsinsatserna har hittills övertygat. Under onsdagen ska också presidenten och New Jerseys republikanske och annars Obama-kritiske guvernörer tillsammans besöka de mest utsatta platserna. Presidenten får ett par dagar vara det han borde vara bäst på. Han måste undvika att vara politisk men bara genom att vara ansvarsfull president kan han vinna uppskattning – och därmed politiska poäng. Utmanaren Mitt Romney hamnar däremot oundvikligen i skymundan och kan mest vädja till människor att nu skänka pengar till Röda korset i stället för till hans valkassa. En ytterligare fördel i detta för Barack Obama är att hans vanliga kampanj i alla fall som den syns utåt inte riktigt fungerat, medan Mitt Romney har haft initiativet och drivet de senaste veckorna. Det bryts kanske nu. Vid katastrofer är det också den offentliga sektorn - i det här fallet räddningstjänsten – som gäller. Det är inte just nu riktigt läge att som republikanerna hittills gjort driva kampanj för nedskärningar i offentliga utgifter. Nyhetskommentatorerna har heller inte varit sena att påpeka att just den centrala räddningstjänsten tillhör det som Mitt Romney tidigare sagt att han vill göra sig av med för att spara pengar. Å andra sidan: Om inte de nära åtta miljoner hushåll som förlorade sin el få tillbaka den hyggligt snart och upprensningar, återuppbyggnad och kommunikationer inte kommer igång snabbt, är det de högst ansvariga som får skulden. Minnet av Katerinakatastrofen i New Orleans är fortfarande levande. Att stormkatastrofen får högst konkreta och praktiska effekter för valrörelsen och valet som sådant behöver man däremot inte spekulera om. Förhandsröstningen (som numera är lika omfattande som i Sverige) begränsas i de drabbade delstaterna och rapporteringen av förhandsröster kan försenas vilket kan ställa till det för sammanräkningen av ett förväntat rekordjämnt val på valnatten. Opinionsmätningar kan inte göras eller blir i alla fall mer opålitliga om intervjupersoner inte kan nås på telefon. TV-reklamen når färre eller kan behöva dras in för att de inte ska bli osmakligt och kontraproduktivt att tvingas på budskap om motståndarens brister (för det

handlar det mesta av reklamen om) när man samtidigt ser bilder av förstörelse och mänskligt lidande. Men huruvida detta gynnar den ene eller andre kandidaten blir spekulationer. 15 miljoner väljare har redan röstat. Många amerikaner har redan tröttnat på en trist och idélös valrörelse. Litet mer allvar och värdighet skulle inte skada. Det verkar nästan som att klimatfrågan få chansen i valrörelsens sista minut, när den meteorologiska expertisen ska förklara orkanens framfart. Och där kommer personstriden tillbaka. Mitt Romneys tillväxtprogram handlar mycket om att bryta kol för att få tillväxt och jobb. Han tillhör numer dem som säger att de inte tror på vetenskapliga teorier om att människan är ansvarig för klimatförändringarna. Det gör Barack Obama. Men han har hittills i höst låtit bli att tala om det.

Rasfrågan tydlig men dold i valrörelsen

Tisdag 30 oktober

Regnet och blåsten tilltar i Washington och katastrofvarningar om den annalkande orkanen tar över från presidentvalet i medierapporteringen. Det värsta tros börja här i huvudstaden litet efter midnatt svensk tid. Det är då jag försöker lämna mina dagliga bloggrapporter. Vi vet aldrig hur det går med elen och kommunikationsuppkopplingen då. Därför lämnar jag för säkerhets skull tisdagsrapporten redan nu. Den handlar om rasfrågan. I förra veckan meddelade Colin Powell, utrikesminister under George W Bush första presidentperiod, att han stöder Barack Obama i årets val. Det gjorde han redan för fyra år sedan. Då var det mer anmärkningsvärt att en tidigare republikansk utrikesminister stödde en demokratisk kandidat. Men Powell hade inte kunnat hävda sig mot hökarna i Bush omgivning och hade inte varit lycklig som utrikesminister. Och han var, som Barack Obama, afro-amerikan. Visst var det en uppmuntran för Obama att Powell upprepade sitt stöd den här gången. På sin väg in mot mittenväljarna hade Romney gärna tagit emot stöd från en Obamaanhängare som vänder tillbaka till republikanerna. Första kommentaren från en av Mitt Romneys närmaste blev syrlig: -Man kan undra över om stödet är grundat i sakfrågor eller om han har ett annat skäl. John Sununu som fällde yttrandet fick ta tillbaka det med en ursäkt. Men effekten fanns där redan. De svarta håller på de sina och det är litet skumt. Med den förste afro-amerikanske presidenten uppe för omval är det en valrörelse där rasfrågan egentligen är central. Men det talas inte direkt om den. I en av söndagstidningarna skriver en statsvetarprofessor vid ett av prestigeuniversiteterna med sorg och besvikelse över att de svartas situation inte uppmärksammas i politiken sedan landet fått en afro-amerikan som president. Barack Obama tycks vara övertygad om att han skulle förlora om han framträder som en svart president. Priset för den historiska framgången att få en svart president har varit att göra det till en symbolisk seger, inget annat. Samtidigt är väljarkåren nu alltmer uppdelad enligt etniska linjer. Enligt en opinionsmätning de senaste dagarna har Mitt Romney stöd av ca 60 procent av det vita Amerika. Barack Obama har 80 procent av det icke-vita – svarta (hela 95 procent), spansktalande (75) samt en litet svagare andel av amerikaner med asiatisk härkomst. Och i en valrörelse där det de sista dagarna kommer att handla om att mobilisera de sina, blir rasperpektivet också tydligare. I de svarta kyrkorna i nyckelstaterna predikas det dessa dagar mest om att gå och rösta oavsett given evangelietext. Det här är också ett val om kön. Demokraterna har de senaste valen haft starkare stöd från också vita kvinnor än republikanerna. I mätningarna just nu ligger Romney aningen bättre till också bland vita kvinnor än Obama. För europeiska öron låter det orimligt när Barack Obama av republikanerna anklagas för att bedriva klasskrig när han kritiserat giriga direktörer och vill höja skatten för de högsta inkomsttagarna. Men också i detta finns flera budskap mellan raderna. Ett är att Obama i all sin svala och rationella framtoning egentligen

företräder minoritetsgrupper som föder fler barn än vita och snart hotar att ta över Amerika. Här kan en europé känna igen resonemangen.

Stor mot liten strategi i USA-slutspurten

Måndag 29 oktober

Mitt Romney ser piggast ut i TV-sändningarna och vill vara presidentlik den sista kampanjveckan. Men trenden i opinionsmätningarna till hans fördel har avtagit i styrka. Och i skuggan av mediekampanjen lägger president Obamas valarbetare all kraft på personlig mobilisering av nyckelväljare. Mitt Romneys medarbetare talar allt självsäkrare om att presidenten börjar bli uträknad. Men de flesta valanalytiker håller fortfarande Obama som knapp favorit att bli återvald om en vecka. Hur som helst har inte valkampanjen den sista månaden utvecklats som presidenten hade tänkt sig. Obamas utgångsläge har varit att ha fördelen av att vara president. I regel blir de omvalda. Men han har nackdelen av att ekonomin inte tar riktig fart och arbetslösheten förblir hög. Då brukar makthavare förlora val. Strategin blev att mindre tala om sig själv och om egna visioner och mer angripa motståndaren för extrema åsikter och oansvarighet. Det gick bra så länge alltmer udda kandidater från den kristna högern och teaparty-rörelsen präglade de republikanska primärvalen. När den jämförelsevis mer moderate Mitt Romney ändå gick segrande ur striden genomförde Obamas valorganisation en hård negativ TV-kampanj mot Romney under sommaren i syfte att dels utmåla honom som en principiös opportunist som anpassar sina åsikter för att få makten, dels hålla honom fast i det mer extrema politiska högerhörnet. Sedan skulle man ägna höstens valrörelse åt att mobilisera olika påverkansbara grupper av väljare att rösta för att förhindra att extrempolitiken kom till makten. Strategin gick bra till första TV-debatten i början oktober. Då sprack presidentens försök att statsmannalikt undvika polemik, Han lät en fullt satsande Romney ta initiativet och oemotsagd framstå som mer av en mittenpolitiker och engagerad amerikansk helyllekille, inte den träbock han annars mest framstått som. Sedan har rollerna blivit ombytta. Obama vann kanske i någon mening de följande TV-debatterna. Men priset är att han måst vara den aggressive och gnällige – på slutet också allt hesare - som fortsätter att driva den negativa kampanj som demokraterna hade tänkt sig vara klara med till nu. Bättre sköter sig hans hustru Michelle som i helgen på valmöten i Florida med både auktoritet och retorisk kraft lyfte fram de ideologiska grundmotsättningarna i valet. Mot detta står Mitt Romney och talar om att det behövs en ”stor strategi” för att få fart på ekonomin. I helgen började han till och med lyfta sig ytterligare med hjälp av Obamas mantran från valet för fyra år sedan – förändring och hopp. Kanske har han ändå tagit på sig presidentkostymen litet för tidigt. Barack Obamas oerhört välorganiserade lokala valapparat sköter sig uppenbarligen som planerat. I de flesta av de delstater där valutgången är osäker håller presidenten fortfarande undan i opinionsmätningarna. Och det är bara de lokala mätningarna som Obamas organisation bryr sig om. Det låter häpnadsväckande men Obamas experter lär inte genomföra några egna nationella mätningar alls. Hela kampanjarbetet går ut på att möta och bearbeta nyckelgrupper av väljare i nyckelstater. I de kontakterna kan Obamas valarbetare övertyga kvinnor om att Romneys familjepolitik är ett hot mot deras självständighet och fattiga om hur viktigt det är att värna om Obamas sjukvårdsreform. Och så kan de förmås att förhandsrösta vilket är möjligt i flera av de känsliga staterna. Det här kallas Obamas mikrostrategi. Det låter och är kanske fuffigare än Romneys stora strategi. Men det kanske fungerar. Det tror åtminstone New York Times statistiske valprognosmakare som nu ger Obama 75 procents chans att vinna, vilket är en inte obetydlig ökning mot bara för en vecka sedan. Och måhända kommer med en stormvind tillfället för Obama att till slut

lyfta sig och nationen inför omgivningens hot. Katastrofer anses i och för sig mer skada presidenten än utmanaren när de inträffar i en valrörelse. Men om Obama tar sig ut ur Vita huset ut mot de av orkanen Sally drabbade kustområdena kan han visa både engagemang och medkänsla som nationens ledare. Men då måste han vara statsman och inte frestas ta ut några partipolitiska poäng i hastigheten.

Washington växer med lobbyistpengar

Söndag 28 oktober

Washington, D.C. verkar bli bättre för varje gång jag kommer hit. Nya delar av den historiskt förfallna innerstaden byggs ut med kontorshus, restauranger, nöjesetablissemang och – jodå, det också – kulturinstitutioner. Nu verkar kvarteren rakt norrut från järnvägsstationen vid Kapitolium hålla på att bli ett inneområde. Under alla år sedan jag första gången kom till Washington på 1960-talet har där annars varit ett skräpigt ödelandskap. Kulturtillväxten står USA:s nationalmuseum Smithsonian för med ständigt nya specialmuséer. Till 2015 ska det bli ett nytt museum för afro-amerikansk historia på den sista lediga tomten vid paradgatan mitt i stan. Det blir bästa läge mellan Via huset och Washingtonmonumentet. Nog vore det litet pinsamt om inte USA:s förste svarte president blir kvar att inviga det. Inte bara Washington, utan flera stadscentra i amerikanska storstäder håller på att komma tillbaka efter förfallsperioder som började redan på 1950-talet. Då tömdes innerstäderna när vit medellans köpte hus i förorten och började handla på stora köpcentra vid motorlederna i ytterområdena. Kvar i centrum blev fattiga svarta i ghettoområden med växande misär, drogmissbruk och kriminalitet. Men med Washington D.C. är förnyelsen litet speciell. Här har det aldrig fått vara en riktig storstad förrän nu. Jag vandrar omkring i centrum den sista oktoberlördagen i stilla sensommarvärme. Här råder bokstavligen lugnet före den storm eller orkan som är aviserad till början av nästa vecka och som fått presidentkandidaterna att ställa in de valmöten i Virginia som jag annars bespetsat mig på denna söndag. Jag tittar på nyuppsatta historiska minnesskyltar bland byggnads- och renoveringsprojekten och slås av att här länge inte fanns mycket mer än Vita Huset och Kongressbyggnaden på Kapitolium. I övrigt var det en ganska sliten småstadsbebyggelse. Den första stora byggnadsvågen på 1930-talet lämnade efter sig en rad monumentala förvaltningsbyggnader i huvudsakligen klassisk stil. De är inte vackra och ser ut som ganska osjälvständiga imitationer av de europeiska storstädernas regeringsbyggnader från den tiden. Stormaktsarkitektur skiljer sig inte så mycket mellan nazism och fascism, sovjetkommunism och demokrati. Det är i sig värt att begrunda. Allra fulast är dock det tunga betongbygge i brutalkommunistisk 70-talsstil, där den federala polisen, FBI, är inhyst. Den har namn efter sin mångårige ökände chef J Edgar Hoover, och stilen är ironiskt passande för den omstridde kommunistjägaren från kalla krigsåren. Och även om det blir allt trevligare i Washington, är inte heller den nu pågående byggnadsvågen vacker. Stilen i nästan allt det nya är påfallande fantasilös, faktiskt inte sällan lik den enahanda nyproduktionen i de asiatiska storstäderna i dagens och framtidens stormakter. Dock får man inte bygga högt i Washington där Kapitolium och Washingtonmonumentet ska fortsatt prägla stadsbilden. Washingtons identitetsproblem går tillbaka till att nationens grundare och författningsfäder inte ville ha någon stor huvudstad eftersom man inte skulle ha någon stark centralmakt. Det har varit svårt för Washington att hänga med i den utveckling Förenta Staterna fått. Och när nu den verkliga storstaden möjligen till slut håller på att ta form har det sina historiska ironier. Maktförändringarna i världen går snabbare än vad det tar att förverkliga stads- och byggnadsplaner. Samtidigt är det maktförändringen i amerikansk politik som

till stor del betalar byggkalaset i huvudstaden. Visserligen hamnar inte så mycket av de kanske två miljarder dollar som nu läggs ut på presidentvalskampanjen här. Men alla de lobbyister, konsulter, tankesmedjor och kommunikationsexperter som alltmer tagit över vardagen i amerikansk politik behöver utrymme och service. En sista ironi i allt detta är förstås att politiken i Washington nu mycket handlar om att minska politikens makt. "Washington" är ett skällsord och misstroendet ute i landet mot vad som pågår i huvudstaden är massivt. Om Mitt Romney vinner valet och får igenom ytterligare varv av skattesänkningar blir det ordentliga nedskärningar i offentlig verksamhet och rimligen mindre "Washington". I så fall blir det kanske inte så mycket av utvecklingen mot en riktig storstad den här gången heller.

På plats i USA

Lördag 27 oktober

För en vecka sedan dog George McGovern. Han var en av de stora förlorarna i amerikansk presidentvalshistoria. För 40 år sedan utklassades han av Richard Nixon. Men också det valets vinnare blev förlorare. Knappt två år senare tvingades Nixon avgå till följd av Watergateskandalen. Presidenten hade varit inblandad i inbrott och avlyssning av det demokratiska partiets högkvarter inför valet 1972. Med tanke på hur chanslös McGovern var är det ett mysterium att Nixon och hans hejdukar över huvud tog till brottsliga åtgärder. Men åren kring 1970 var tumultartade i USA med Vietnamkrig, politiska mord, ras- och fattigdomsuppror i storstädernas ghetton, utdragen ungdomsrevolt men i protesterna också mycket frigörelse och hopp om förändring. De etablerade demokratiska presidentkandidater som Nixon mer fruktat och var beredd att begå brott för att skydda sig mot föll bort i primärvalen och fredskandidaten, den osannolike George McGovern nominerades att utmana den sittande presidenten. Jublet var stort hos radikala ungdomar och det idealistiska Amerika på sommaren. Men det var förmodligen på förhand givet att han skulle förlora i november. McGovern var en from och genomhygglig man, son till en metodistpastor, teolog och historiker (inte jurist som de flesta ledande amerikanska politiker), medaljbemängd stridsflygare från andra världskriget som sett och präglats av vidrigheter i krig. Han kom från och hörde hemma på prärien som senator från Syd-Dakota, då ännu en delstat till en el präglad av rester av det tidiga 1900-talets progressiva populism. Han var litet tråkig, påstods dricka rödvin med is i glaset och hade inget av trendigheten hos sina anhängare bland protesterande ungdomar och universitetsprofessorer. Ändå fångade han både det bästa i den amerikanska traditionen och den optimism som också fanns i tidsandan med sitt budskap "Come home America". Jag var student i Ann Arbor, Michigan, och drogs med. Jag knackade dörr, delade ut broschyrer och grävde ned mig i analyser, opinionsmätningar och delegatsrösträkning. Jag hade redan ett år som student i USA bakom mig från mitten av 1960-talet och hade tagit intryck av konservatismens slutliga (trodde vi, men det var tvärtom) nederlag med Barry Goldwater, medborgarrättsrörelsens seger, reformvågen i politiken och de begynnande protesterna mot Vietnamkriget. Jag var nog sedan dess fast i ett USA-intresse som aldrig släppt. Men valvåren med McGovern 1972 blev mitt första presidentval på plats. Jag har bara missat ett eller två sedan dess. För fyra år sedan var "min" presidentkandidat egentligen ännu mer osannolik. Han talade ännu mer om förändring. Och han vann. Och om motstånd mot Vietnamkriget gjorde McGovern till sitt partis kandidat men inte vinnare i slutomgången 1972 var det konsekvent motstånd mot ett annat krig, i Irak, som blev utslagsgivande för Barack Obamas seger 2008. Valkvällen för fyra år sedan stod jag med 17-årig dotter vid Times Square och såg Obamas segertal från Chicago på storduk. Visst var det många som då kände att "Amerika hade kommit hem".

Men så blev det ju inte. Valnatten 2008, då det fortfarande inte börjat på riktigt är fortfarande höjdpunkten i Obamas liv som president. Han har nog åstadkommit mer än de flesta minns nu i valspurten men inte har det varit fyra år av "change". Och han kan inte skylla allt, om än mycket, på sina republikanska motståndare som kompromisslöst varit inriktade på att förhindra att han blir omvald. Att ena Amerika, om det nu var det han faktiskt hoppades göra, har han inte lyckats med. Med tio dagar kvar till valet kämpar han för sitt politiska liv. Den store talaren och inspiratören som förr gav intrycket att vara en närmast oövervinnerlig kampanjpolitiker har i höst gjort en idéfattig, torftig och solkig valrörelse. Men ska verkligen USA:s förste afro-amerikanske president med sin intellektuella briljans och rationella kyla inte klara att bli omvald på grund av en misslyckad TV-debatt? Jag har just landat och kommit igenom alla kontroller på Dullesflygplatsen i Virginia utanför Washington DC. Det är bara att konstatera att det har blivit mer tungrott än någonsin att komma in i USA. Två och en halv timme efter landning är jag ute i ankomsthallen.-Här är det helt jämnt i de senaste opinionsundersökningarna, säger min gamle vän och tidigare kollega Klas Bergman när han möter mig och vi går till parkeringsplatsen.

Anders Mellbourn